

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва та хореографії
Кафедра музикознавства та музичної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасне музикознавство: теорія і практика

для студентів

спеціальності: 025 Музичне мистецтво

освітнього рівня: другого (магістерського)

освітньої програми: 025.00.01 Музичне мистецтво

Київ – 2023

Розробник:

Ольга ЛІГУС, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти

Викладач: Ольга ЛІГУС, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти

Протокол від "28" серпня 2023 року № 11

Завідувач кафедри _____ Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

___.20__ р.

Гарант освітньої програми _____ Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму перевірено

___.20__ р.

Заступник декана _____ Інна ТКАЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р.,
протокол № _____

(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р.,
протокол № _____

(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р.,
протокол № _____

(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р.,
протокол № _____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
«Сучасне музикознавство: теорія і практика»		
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>	
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>українська</i>	
<i>Загальний обсяг кредитів/годин</i>	<i>6/180</i>	
<i>Курс</i>	<i>5</i>	<i>-</i>
<i>Семестр</i>	<i>1-2</i>	<i>-</i>
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	<i>4</i>	
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>6</i>	<i>-</i>
<i>Обсяг годин, у тому числі:</i>	<i>180</i>	<i>-</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>48</i>	<i>-</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>12</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>		<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>120</i>	<i>-</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>залік</i>	<i>-</i>

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – організація процесу формування комплексу знань про музикознавство як розгалужену наукову систему, охоплюючи аспекти історії музикознавства, теорії, його сучасну проблематику, методологію досліджень, провідні концепції минулого та сучасності.

Завдання

- сформувати уявлення про музикознавство як розгалужену різнорівневу систему наукових знань та напрямів діяльності;
- ознайомити з провідними концепціями сучасного зарубіжного та вітчизняного музикознавства;
- розкрити механізми внутрішніх системних зв'язків між різними науковими напрямками музикознавства;
- розвинути навички аналітично-пошукової роботи матеріалу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- сформувати уявлення про основні етапи історії розвитку музикознавства;
- «озброїти» студентів сучасним методологічним інструментарієм для здійснення музикознавчого аналізу різних об'єктів та явищ музичного мистецтва;
- навчити аналізувати наукову літературу згідно з її приналежністю до певного напрямку музикознавства;
- розвинути навички аналітичного та критичного мислення;
- сформувати спеціальний термінологічно-поняттєвий апарат знань;
- навчити розробляти стратегію наукового дослідження з урахуванням методології та

наукового апарату відповідно до обраного матеріалу та напрямку дослідження.

У процесі вивчення курсу Музичної культури сучасності студенти повинні **знати**:

- терміни та поняття, що складають категоріальний апарат курсу;
- структуру сучасного музикознавства, його основні види і напрями;
- історію становлення науки про музику, етапи її еволюції;
- актуальну проблематику сучасних музикознавчих досліджень;
- методологічні засади музикознавчої науки та новітні методологічні підходи;
- провідні музикознавчі концепції минулого та сучасності;
- тематику досліджень та основні праці видатних вчених зарубіжного та вітчизняного музикознавства.

Студенти повинні **вміти**:

- працювати з музичними та історичними джерелами (друковані видання, рукописи, епістолярна спадщина тощо);
- аналізувати музично-теоретичний текст, розрізняючи в ньому предмет, метод, ключові ідеї, термінологічний апарат;
- порівнювати науково-теоретичні тексти за вказаними параметрами;
- орієнтуватися в незнайомому музикознавчому тексті та атрибутувати його відповідно до епохи та теоретичної думки;
- співвідносити теоретичні позиції з художньою практикою та філософсько-естетичними системами відповідної епохи;
- оцінювати внесок видатних музикознавців у процес формування музикознавства як системи наукових знань і напрямів діяльності.

У процесі вивчення курсу студент формує такі **програмні компетентності**:

Загальні компетентності:

- ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності:

- СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / педагогічній діяльності.
- СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та

застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

– СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

Програмні результати навчання:

– РН-3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

– РН-4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

– РН-5. Побудувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

– РН-6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

– РН-7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви модулів і тем	Усього	Види занять та розподіл годин		
			Аудит.		Самостійна робота
			Лекції	Семінари	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музикознавство як система наукових знань та напрямів діяльності					
1.1.	Структура сучасного музикознавства	14	2	2	10
1.2.	З історії розвитку музикознавства	14	2	2	10
1.3.	Методологія сучасного музикознавства	14	2	2	10
	Модульний контроль	2			
	Разом	46	6	6	30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Основи теоретичного музикознавства					
2.1.	Теоретичне музикознавство: напрями, підходи, персоналії	14	2	2	10
2.2.	Провідні концепції базових категорій музичного мислення	14	2	2	10
2.3.	Українське теоретичне музикознавство	14	2	2	10
	Модульний контроль	4			
	Разом	46	6	6	30
	Всього за семестр	90	12	12	60
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Структура історичного музикознавства					
3.1.	Музично-історичний процес як об'єкт дослідження	14	2	2	10
3.2.	Засади музичної фольклористики	14	2	2	10
3.3.	Музичне джерелознавство як галузь історичної науки	14	2	2	10
	Модульний контроль	4			
	Разом	46	6	6	30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Комунікативне (прикладне) музикознавство					
4.1.	Музична критика в системі прикладного музикознавства	14	2	2	10
4.2.	Теорія музичної інтерпретації	14	2	2	10
4.3.	Основи парамузикознавства	14	2	2	10
	Модульний контроль	2			
	Разом	46	6	6	30
	Всього за семестр	90	12	12	60

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музикознавство як система наукових знань та напрямів діяльності

Тема 1.1. Структура сучасного музикознавства

Музикознавство як мобільна структура, що змінюється та коригується відповідно до практики нових культурологічних орієнтирів (герменевтика, семіологія, пост-структуралізм). Епістеміологічний аспект сучасного музикознавства. Специфіка музикознавства: вивчення мистецтва в масштабній метасистемі (соціальної дійсності, культури, духовного життя). Музикознавство наукове та практичне (прикладне: музична фольклористика, виконавське музикознавство, музична критика). Музикознавство теоретичне та історичне, основні критерії диференціації. «Інтегроване музикознавство» як ознака сучасного стану науки. Музична акустика, органологія, музична психологія. Діалогізм як специфічна риса гуманітарних наук. Спільні методологічні проблеми історичного музикознавства в колі гуманітарних наук.

Література основна: 2, 4, 6.

Додаткова: 1, 2, 11, 14.

Тема 1.2. З історії розвитку музикознавства

Історія становлення та розвитку музикознавчої думки в Європі та Україні. Розвиток теоретичного вчення (від Піфагора – до Боеція, Г. Рімана та Д. Лювіна). Теоретичні трактати західноєвропейських музикологів, композиторів (Ф. Вітрі, Ж.Ф. Рамо та ін.). Українське музикознавство: шляхи формування музикознавчої думки в Україні від часів пізнього середньовіччя, доби Бароко, до початку ХХІ ст. Етномузикологія, її цілі та завдання, сформовані в середині ХІХ ст. та розвинуті в лисенківську добу. Тоталітарний період, його негативні наслідки для українського музикознавства та музичної фольклористики. Музикознавчі школи в Україні: особливості еволюції, специфіка наукових напрямків, здобутки та перспективи діяльності (історія, теорія, музична критика, культурологія).

Література основна: 1, 4, 6.

Додаткова: 3, 10, 15.

Тема 1.3. Методологія сучасного музикознавства

Поняття методу, методології та методики наукового дослідження. Методологія як вчення про мету, завдання та принципи пізнання. Метод як спосіб пошуку істини. Методика як система конкретних прийомів. Філософські, загальнонаукові та конкретно-наукові методи в музикознавстві. Типологія методів наукового пізнання. Рух наукового пізнання – від абстрактного до конкретного. Методи музикознавчої науки (історично-генетичний, системно-історичний, порівняльно-історичний, історико-культурний); методи поліфонічного, гармонічного, інтонаційного, жанрово-стильового, цілісного семантичного аналізу музичних творів; методи музично-текстологічного, інтерпретологічного аналізу; метод аналогій; дискурсивний метод. Спеціальні методи і підходи у сферах музичної культурології, музичної педагогіки, етномузикології, музичної психології, музичної соціології тощо.

Література основна: 2, 5, 8.

Додаткова: 4, 7, 14.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Основи теоретичного музикознавства

Тема 2.1. Теоретичне музикознавство: напрями, підходи, персоналії

Систематика теоретичного музикознавства. Музичний текст і категорії теоретичного музикознавства. Синтез теоретичного музикознавства з іншими науками. Теорія інтонації та її різні концепції. Розмаїття звукових форм музичної інтонації. Синтаксис музичної мови. Аналіз музичного твору і аналіз музичних форм як два аспекти пізнання музичних явищ. Класифікація музичних форм. Жанрово-стильовий аспект теорії музичних форм. Теорія ладу. Поняття «гармонія» в теоретичному та історичному аспектах. Модальна гармонія. Вчення про змінні функції. Фонізм гармонічних явищ. Гармонія і фактура. Гармонія і формоутворення. Гармонія та стиль. Історія дослідження гармонії. Проблема стилю. Огляд та характеристика наукових визначень музичного стилю. Сучасне трактування категорії стилю в роботах вітчизняних та європейських науковців.

Література основна: 2, 4, 6, 7.

Додаткова: 4, 9, 10, 13.

Тема 2.2. Провідні концепції базових категорій музичного мислення

Музично-теоретична концепція Г. Рімана (концепція метру, форми та гармонії). Етапи розвитку та методологічні принципи зарубіжної теорії ХХ ст. Роботи Е. Курта («Основи лінійного контрапункту», «Романтична гармонія та її криза у «Трістані» Вагнера»), розробки О. Мессіана («Техніка моєї музичної мови», «Трактат»): концепція ритму, гармонії, форми. Феномен «композиторських технік»: естетика новизни. Додекафонія та серіальність (А. Шенберг, А. Веберн, Е. Кшенек, Р. Лейбовіц), алеаторика (Дж. Кейдж, П. Булез), музично-стохастична композиція. Полістилістика та інтертекстуальність (Л. Беріо). Теорія музичної композиції К. Штокхаузена, Я. Ксенакіса. Розвиток теорії тембрів. Сонористика (Ю. Хомінський). Спектральна композиція (Ж. Грізе). Теорія електронної музики («жива електроніка»). Теоретичні праці вчених радянського періоду: теорія ладового ритму (Б. Яворський), теорія інтонації (Б. Асаф'єв), концепція стилю М. Михайлова, теорія жанру (В. Цуккерман, О. Соколов, М. Арановський), гармонії (Ю. Холопов, Т. Бершадська).

Література основна: 1, 4, 6, 7.

Додаткова: 4, 9, 10, 12, 13.

Тема 2.3. Українське теоретичне музикознавство

Огляд історії української музично-теоретичної думки від «Музичної граматики» М. Дилецького до сучасних концепцій. Історичний внесок українських музикознавців першої половини ХХ ст.: Б. Яворський (широкий науковий діапазон), А. Альшванг (теорія жанру) та ін. Київська та Львівська музикознавчі школи як основні центри науки про музику. Становлення київської школи другої половини ХХ ст.: музично-теоретичні системи (І. Котляревський), теорія стилю, сонатної форми, концепція «відчуження» (Н. Горюхіна), логіка та феноменологія музичного мислення (І. Пясковський), питання організації часопростору в музиці минулого і сучасності (Н. Герасимова-Персидська), теорія інтерпретації (В. Москаленко). Напрями розвитку львівської музично-теоретичної школи: Я. Якуб'як (праці з питань аналізу музичних форм). Провідні харківські музикознавці різних поколінь: М. Тіц (роботи з питань гармонії), Л. Шаповалова (теорія жанру, інтерпретологія).

Література основна: 1, 3, 5, 7, 9.

Додаткова: 3, 5, 6, 8, 13, 14.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Структура історичного музикознавства

Тема 1.1. Музично-історичний процес як об'єкт дослідження

Діалектика зовнішнього та внутрішнього в історії музики. Розвиток музичної культури у контексті суспільно-політичного, духовного та художнього життя. Основні категорії музично-історичної науки. Причинність та випадковість в історії музичного мистецтва. Об'єктивна єдність культурного життя людства. Музично-історичний розвиток (всесвітньо-історичний та локально-історичний). Взаємодія традицій та новаторства як механізм розвитку музичного мистецтва. Ідейно-мистецькі, стильові, мовні зв'язки нових мистецьких явищ із своїми історичними предтечами. Виникнення якісно нових музичних явищ як результат відображення суспільного життя, відгук на потреби часу. Багатшаровість, внутрішня суперечливість художніх стилів та напрямків.

Література основна: 4, 6, 7.

Додаткова: 1, 4, 5, 8, 9.

Тема 1.2. Засади музичної фольклористики

Музична фольклористика як система наукових дисциплін історичного напрямку. Основні напрями і методи досліджень в сучасній фольклористиці. Методи польової роботи. Проблеми транскрипції народної музики. Методика аналізу фольклорного твору. Структурний аналіз, який охоплює чотири позиції: вірш, форма, ритм, лад. Прагматичний аналіз: доступні факти, явища та їх опис. Створення документальної бази дослідження. Збирання і фіксація матеріалу – найважливіше завдання фольклористики. Три етапи: методика польової роботи, техніка транскрибування мелодій, видання (публікації) наукового збірника фольклору. Види і типи фольклорних збірників. Зміст та методика упорядкування збірника.

Література основна: 2, 3, 6.

Додаткова: 2, 3, 5, 7.

Тема 1.3. Музичне джерелознавство як галузь історичної науки

Виникнення історичного джерелознавства. Формування методологічних засад історичного джерелознавства. Становлення музичної історіографії та музичного джерелознавства. Теоретичні та практичні засади музичного джерелознавства. Поняття джерела музичної культури, класифікація джерел музичної культури. Особливості дослідження джерельних фактів і джерельної інформації. Об'єктивний та суб'єктивний підходи у дослідженні джерел музичної культури. Джерелознавчі методи допоміжних історичних та інших дисциплін у дослідженнях джерел музичної культури. Методика пошуку джерел. Палеографія та кодикологія. Методи текстології. Джерела особового походження та принципи їх дослідження.

Література основна: 3, 4, 6.

Додаткова: 2, 3, 5, 7.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Комунікативне (прикладне) музикознавство

Тема 4.1. Музична критика в системі прикладного музикознавства

Музична критика як частина музичної культури. Музичний процес – предмет музичної критики. Актуальність музично-критичної діяльності. Критика та журналістика: межі понять та завдань. Поліфункціональність музичної критики (інформаційна, аксіологічна, інтерпретаційна, комунікативна, просвітницька, прогностична). Критика як оціночне судження. Типологія музичної

критики. Різні способи класифікації критики та їх критерії. Інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні жанри музичної критики. Методика написання музично-критичних опусів різних жанрів. Історія становлення музичної критики в західноєвропейській, російській та українській культурі. Видатні критики минулого та їхні праці. Мова в критиці (типи мови, історична змінюваність мови, мовні «хвороби» і штампи). Стилїстика творів різних жанрів.

Література основна: 1, 6, 7.

Додаткова: 2, 5, 6, 7.

Тема 4.2. Теорія музичної інтерпретації

Музична інтерпретологія як наукова дисципліна, що об'єднує теорію та історію виконавського мистецтва. Напрями сучасної інтерпретології: органологія; виконавська діяльність видатних музикантів (персоналії); виконавська семантика, жанрово-стильові моделі музичної творчості. Підходи герменевтики у створенні інтерпретації. Музичне інтонування як основа інтерпретування; музичний твір як об'єкт інтерпретації. Три форми функціонування музичного твору: нотний запис, безпосереднє звучання та закріплені пам'яттю слухові уявлення. Текст як джерело інформації, в якому зафіксовано унікальність твору. Стиль музичного твору: сукупність світогляду та естетики культурної епохи; єдність традиції та інновацій авторського методу; єдність виконавського методу та індивідуальних (типових) характеристик музиканта-виконавця.

Література основна: 1, 4, 5.

Додаткова: 3, 6, 7, 8.

Тема 4.3. Основи парамузикознавства

Парамузична мова. Роль суб'єкта в парамузичній комунікації. Позамузичні чинники як універсальний складник процесу музичної комунікації: жести, міміка, пози, фізіогноміка, експресія поглядів, кольорів, стереотипи поведінки і низка інших явищ, що актуалізуються у процесі музичної комунікації. Функції парамузичних засобів. Роль парамузичних комунікативів у характеристиці образу музиканта, його манери виконання твору, підходу, інтерпретації тощо. Методологічні підходи паралінгвістики, соціології, теорії комунікації, психолінгвістики, психології. Актуальні терміни і поняття парамузикознавства: семіотичного характеру (текст, дискурс, код, комунікація, контекст, підтекст тощо) та вузькоспеціалізовані (кінезика, когезія, конситуація, сатіяція, просторова поведінка, пресупозиція тощо).

Література основна: 1, 4, 8.

Додаткова: 1, 2, 6, 8.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення із дисципліни «Сучасне музикознавство: теорія і практика» оцінюються за кредитно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного та підсумкового оцінювань здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на семінарських заняттях, відвідування лекцій, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на лекційних, семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг виконання завдань;
- якість виконання завдань.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці

Семестр 1

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3
Робота на семінарських заняттях	10	3	30	3	30
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15
Разом			76		76
Максимальна кількість балів: 152					

Семестр 2

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3
Робота на семінарських заняттях	10	3	30	3	30
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15
Разом			76		76
Максимальна кількість балів: 152					
Кількість балів за 9 семестр - 152					
Коефіцієнт: $(152 + 152) : 100 = 3,04$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ п/п	Тема	Зміст завдань
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музикознавство як система наукових знань та напрямів діяльності		
1.1.	Структура сучасного музикознавства	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Написати реферат на тему: «Соціальні та культурологічні контексти “нового музикознавства” в роботах американських дослідників 1990 – 2010-х років».
1.2.	З історії розвитку музикознавства	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Написати реферат на тему: «Теоретичні аспекти гармонії у працях Е. Курта».
1.3.	Методологія сучасного музикознавства	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Написати реферат на тему: «Емпіричні та теоретичні засади методології музикознавства».
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Основи теоретичного музикознавства		
2.1.	Теоретичне музикознавство: напрями, підходи, персоналії	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Написати реферат на тему: «Модальність як категорія теоретичного музикознавства».
2.2.	Провідні концепції базових категорій музичного мислення	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Написати реферат на тему: «Концепції музичного жанру в наукових студіях ХХ – ХХІ ст.».
2.3.	Українське теоретичне музикознавство	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Написати реферат на тему: «Теоретичні основи українського музичного модернізму (М. Рославець, М. Вериківський, Ю. Кофлер)».
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Структура історичного музикознавства		
3.1.	Музично-історичний процес як об'єкт дослідження	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Написати реферат на тему: «Провідні концепції періодизації історії музики у працях ХІХ – ХХ ст.».
3.2.	Засади музичної фольклористики	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Написати реферат на тему: «Ф. Колесса – видатний дослідник народної музичної творчості».
3.3.	Музичне джерелознавство як галузь історичної науки	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Написати реферат на тему: «Українські писемні музично-історичні джерела епохи Бароко».
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Комуникативне (прикладне) музикознавство		
4.1.	Музична критика в системі прикладного музикознавства	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Написати реферат на тему: «Творчі портрети композиторів та виконавців ХІХ–ХХ ст. у критичних есе і нарисах Б. Шоу».

4.2.	Теорія музичної інтерпретації	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Написати реферат на тему: «Поняття “розпізнавання” та “розуміння” творчої діяльності в концепції В. Медушевського».
4.3.	Основи парамузикознавства	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Написати реферат на тему: «Функції парамузичних засобів».

Кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг виконання завдань;
- якість виконання завдань.

Максимальна кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи – 5 балів.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням електронних завдань.

Форма проведення: письмова (комп'ютерне тестування Moodle).

Максимальна кількість балів: 25.

6.3. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах стобальної шкали, а підсумкова – як середня зважена оцінка. Форми проміжного контролю визначаються кафедрою самостійно і чітко прописуються в робочій навчальній програмі.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.

Результати проміжного та підсумкового контролю знань зазначаються у відомості обліку успішності, а загальна підсумкова оцінка – в індивідуальному навчальному плані студента (ІНПС).

Семестровий контроль в Університеті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Семестр 1

Разом – 90 год.: лекції – 12 год., семінарські – 12 год., МКР – 6 год., самостійна робота – 60 год.

Модулі	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		
Назва модуля	Музикознавство як система наукових знань та напрямів діяльності			Основи теоретичного музикознавства		
Кількість балів за модуль	76 балів			76 балів		
	1.1.	1.2.	1.3.	2.1.	2.2.	2.3.
Теми лекцій	Структура сучасного музикознавства	3 історії розвитку музикознавства	Методологія сучасного музикознавства	Теоретичне музикознавство: напрями, підходи, персоналії	Провідні концепції базових категорій музичного мислення	Українське теоретичне музикознавство
Лекції (6 балів)	1	1	1	1	1	1
Семінар. заняття (66 балів)	1 +10	1 +10	1+10	1 +10	1+10	1+10
Самост. робота (30 балів)	5	5	5	5	5	5
Види поточного контролю (50 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)		
Підсумковий контроль	Усього – 152 бали					

Семестр 2

Разом – 90 год.: лекції – 12 год., семінарські – 12 год., МКР – 6 год., самостійна робота – 60 год.

Модулі	Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4		
Назва модуля	Структура історичного музикознавства			Комунікативне (прикладне) музикознавства		
Кількість балів за модуль	76 балів			76 балів		
	3.1.	3.2.	3.3.	4.1.	4.2.	4.3.
Теми лекцій	Музично-історичний процес як об'єкт дослідження	Засади музичної фольклористики	Музичне джерелознавство як галузь історичної науки	Музична критика в системі прикладного музикознавства	Теорія музичної інтерпретації	Основи парамузикознавства
Лекції (6 балів)	1	1	1	1	1	1
Семінар. заняття (66 балів)	1 +10	1 +10	1+10	1 +10	1+10	1+10
Самост. робота (30 балів)	5	5	5	5	5	5
Види поточного контролю (50 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)		
Підсумковий контроль	Усього – 152 бали Кількість балів за I семестр – 152 Кількість балів за II семестр – 152 Разом – 304 бали Коефіцієнт – 3,04					

8. Рекомендована література

Семестр 1

Основна:

1. Гнатишин О. Історичний вимір українських музично-теоретичних концепцій : монографія. Львів. 2018. 600 с.
2. Котляревський І. А. Вступ до класифікації музично-теоретичних систем. Київ : Муз. Україна, 1974. 48 с.
3. Котляревський І. А. Музично-теоретична україністика // Українське музикознавство. Науково-методичний збірник. Вип. 28. Київ, 1998. С. 9–12.
4. Котляревський І. А. Музично-теоретичні системи європейського мистецтвознавства. Київ: Музична Україна, 1983. 157 с.
5. Немкович О. Українське музикознавство ХХ століття як система наукових дисциплін : монографія. Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2008. 534 с.
6. Пяковський І. Б. Логічне і художнє в музичному мисленні // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. № 1 (2), 2009. С. 21–25.
7. Пяковський І. Б. Феноменологія музичного мислення // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ, 2000. Вип. 7. С. 46 – 56.
8. Шип С. В. Методологія музикознавства. Постановка проблеми та основні питання // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ, 2020. Вип. 129. С. 9–125.
9. Якуб'як Я. В. Про українську музичну теорію першої третини ХХ століття // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського: Збірка статей. Київ, 2002. Вип. 20. С. 71–79.

Додаткова:

1. Александрова Н. Про дисциплінарне оновлення сучасного музикознавства // Музична освіта в Україні: теорія і практика : науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 29. Київ, 2003. С. 152–161.
2. Антропова Т. Структуралістський аспект музикознавчого дискурсу: досвід і сучасність // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Музика в просторі сучасності. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. Вип. 68. Київ, 2008. С. 215–221.
3. Борисенко М. Становлення харківської музично-теоретичної наукової школи: на перетині мистецтва, освіти та науки // Музична культура і мистецтво. 2021. Вип. 32, Кн. 1. С. 307–323.
4. Зінків І. Модальність як категорія теоретичного музикознавства // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Естетика і практика мистецької освіти. Зб.ст. Київ, 2008. Вип. 74. С. 245–253.
5. Котляревський І. Modus operandi музикознавця // Українське музикознавство: науково-методичний збірник. Київ, 2004. Вип. 33. С. 509–512.
6. Мурзіна О. І. Історія однієї долі // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, 2013. № 4 (35). С. 122–129.
7. Польська І. І. Методологічна проблематика в сучасному музикознавстві // Культура України. Випуск 46. Харків, ХДАК, 2014. С. 267–274.
8. Пяковський І. Б. «Багатотемна fuga» Яреми Якуб'яка // Українське музикознавство: науково-методичний збірник. Київ, 2004. Вип. 33. С. 512–518.
9. Пяковський І. Б. Музика і кібернетика: все ще актуальне зіставлення понять // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського № 3 (4), 2009. С. 90–103.
10. Пяковський І. Б. Музика і космос // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського № 2 (11), 2011. С. 111–117.
11. Пяковський І. Б. Піфагор українського теоретичного музикознавства // Українське музикознавство. Вип. 36. Київ, 2010. С. 5–12.
12. Пяковський І. Б. Плюралістичні та європоцентристські концепції у музикознавстві // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського № 4 (13), 2011. С. 90–101.
13. Самойленко О. Наукові обрії сучасного українського музикознавства // Мистецтвознавство України. Вип. 11. Київ, 2010. С. 38–45.

14. Рощенко О. Методологічні засади продуктивної наукової школи І. А. Котляревського // Українська музика. Львів, 2017. Вип. 2 (24). С. 75–82.
15. Ясіновський Ю. Музикологія в сучасному науковому дискурсі або: чи наука про музику може стати університетською дисципліною в сучасній Україні // Наукові записки УКУ. 2015. Ч. 7 : Історія, Вип. 2. С. 27–48.

Семестр 2

Основна:

1. Зінкевич О. С., Чекан Ю. І. Музична критика: теорія та методика. Навчальний посібник. Чернівці. Книги – XXI. 2007. 424 с.
2. Іваницький А.І. Українська музична фольклористика (методологія і методика). Навчальний посібник. Київ: Заповіт, 1997. 392 с.
3. Корній Л. П. Джерелознавство історії української музичної культури : монографія. Київ : ІМФЕ ім. М.Т. Рильського, 2019. 312 с.
4. Музично-історичні концепції в минулому і сучасності: матеріали Міжнародної наукової конференції. Львів : Сполом, 1997.
5. Москаленко В. Г. Лекції з музичної інтерпретації: навч. посібник. Київ, ТОВ Типографія «Клякса», 2012. 272 с.
6. Немкович О. Українське музикознавство ХХ століття як система наукових дисциплін : монографія. Київ : НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2008. 534 с.
7. Самойленко О. Наукові обрії сучасного українського музикознавства // Мистецтвознавство України. Вип. 11. Київ, 2010. С. 38–45.
8. Сюта Б.О. Основи парамузикознавства : навч. посібник. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 176 с.

Додаткова:

1. Александрова Н. Про дисциплінарне оновлення сучасного музикознавства // Музична освіта в Україні: теорія і практика : науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. – Вип. 29. Київ, 2003. С. 152–161.
2. Гуменюк Т. К., Тишко С. В. Музична культурологія в координатах гуманітарного мислення // Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. 2018. № 1 (38). С. 128–139.
3. Котляревський І. Музично-теоретична україністика // Українське музикознавство. Науково-методичний збірник. Вип. 28. Музична україністика в контексті світової культури. Київ, 1998. С. 9–12.
4. Лісецький С. Й. Про сучасну концепцію українського історичного музикознавства // Мистецтвознавчі записки, 21. Київ, 2012. С. 3–9.
5. Маркова О. М. Неосимволізм музики ХХІ сторіччя та виконавське музикознавство // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва. Вип. 3 (2018). С. 209–2013.
6. Найдюк О. Трансформаційні процеси у жанрах музичної критики (за матеріалами української преси 1990–2005 років). Дис. канд. мист-ва. 17.00.03. музичне мистецтво. НМАУ, 2019. 254 с.
7. Самойленко О. Наукові обрії сучасного українського музикознавства // Мистецтвознавство України. вип. 11. Київ, 2010. С. 38–45.
8. Чекан Ю. І. Інтонанційний образ світу : монографія. Київ : Логос, 2009. 227 с.
9. Шип С. Логіка музично-історичного процесу // Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Київ, НМАУ, 2002. Вип. 20. С. 13–22.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музикознавство як система наукових знань та напрямів діяльності

Тема 1.1. Структура сучасного музикознавства *Семінарське заняття № 1*

1. Понятійний апарат музикознавства.
2. Музична творчість як об'єкт наукового пізнання.
3. Історична роль Г. Адлера у формуванні структури музикознавства.

Література основна: 2, 4, 7.

Додаткова: 1, 2, 11, 13.

Тема 1.2. З історії розвитку музикознавства *Семінарське заняття № 2*

1. К. Дальгауз – фундатор музичної герменевтики.
2. Етапи розвитку музичної психології.
3. Проблеми соціології музики у працях Т. Адорно.

Література основна: 1, 4, 6.

Додаткова: 3, 10, 15.

Тема 1.3. Методологія сучасного музикознавства *Семінарське заняття № 3*

1. Інтегративна музикознавча методологія.
2. Специфіка когнітивного підходу в аналізі музичних явищ.
3. Роль історіографічного методу в осмисленні музично-культурних процесів.

Література основна: 2, 5, 8.

Додаткова: 4, 7, 14.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Основи теоретичного музикознавства

Тема 2.1. Теоретичне музикознавство: напрями, підходи, персоналії *Семінарське заняття № 4*

1. Інтертекстуальні аспекти теоретичного музикознавства кінця XX – початку XXI ст.
2. Концепція ладового ритму Б. Яворського.
3. Г. Данузер і його теорія жанру.

Література основна: 2, 4, 6, 7.

Додаткова: 4, 9, 10, 13.

Тема 2.2. Провідні концепції базових категорій музичного мислення *Семінарське заняття № 5*

1. Теорія тембру в контексті новітніх тенденцій музичної акустики.
2. Категорія музичного руху в роботах зарубіжних та вітчизняних дослідників.
3. Проблеми стилю в музикознавчих студіях XX – XXI ст.

Література основна: 1, 4, 6, 7.

Додаткова: 4, 9, 10, 12, 13.

Тема 2.3. Українське теоретичне музикознавство *Семінарське заняття № 6*

1. Українська музично-теоретична думка: історія і сучасність.
2. Н. Горюхіна та її роль у розвитку вітчизняної науки.
3. Питання феноменології музичного мислення в роботах І. Пясковського.

Література основна: 1, 3, 5, 7, 9.

Додаткова: 3, 5, 6, 8, 13, 14, 15.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Структура сучасного музикознавства

Тема 3.1. Музично-історичний процес як об'єкт дослідження

Семінарське заняття № 7

1. Теорія стадіальності О. Зінкевич як інструмент пізнання музично-історичного процесу.
2. Логіка музично-історичного процесу: версії та контраверсії (С. Шип).
3. Інтонаційний образ світу як категорія історичного музикознавства (Ю. Чекан).

Література основна: 4, 6, 7.

Додаткова: 4, 5, 7, 8.

Тема 3.2. Засади музичної фольклористики

Семінарське заняття № 8

1. Етапи документування музично-фольклорної традиції.
2. Форми польової роботи збирача музичного фольклору.
3. Види і типи фольклорних збірників.

Література основна: 2, 3, 6.

Додаткова: 2, 3, 5, 7.

Тема 3.3. Музичне джерелознавство як галузь історичної науки

Семінарське заняття № 9

1. Етапи становлення музичної історіографії.
2. Характеристика методів текстології.
3. Джерела української музичної культури від Середньовіччя до Бароко.

Література основна: 3, 4, 6.

Додаткова: 2, 3, 5, 7.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Комунікативне (прикладне) музикознавства

Тема 4.1. Музична критика в системі прикладного музикознавства

Семінарське заняття № 10

1. Функції музичної критики.
2. Жанрова система музичної критики.
3. Професійні вимоги до музичного критика.

Література основна: 1, 6, 7.

Додаткова: 2, 5, 6, 7.

Тема 4.2. Теорія музичної інтерпретації

Семінарське заняття № 11

1. Методологічні підходи у вивченні інтерпретації музичного тексту.
2. Музична подія як концепт творчого мислення композитора та виконавця.
3. Алгоритм жанрово-стильового аналізу інтерпретації музичного твору.

Література основна: 1, 4, 5.

Додаткова: 3, 6, 7, 8.

Тема 4.3. Основи парамузикознавства

Семінарське заняття № 12

1. Характеристика парамузичних засобів.
2. Роль суб'єкта в парамузичній комунікації.
3. Парамузична комунікація в умовах глобалізації.

Література основна: 1, 4, 8.

Додаткова: 1, 2, 6, 8.